

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
W LUBLINIE

20-074 Lublin, ul. Spokojna 9a
Tel. (0-81) 532-35-31, 532-54-48, Tel/Fax (0-81) 532-08-26
E-mail: lublin@uokik.gov.pl

Lublin, dnia 21 października 2003 r.

RLU – 61 – 65/03/EW

Decyzja RLU - Nr 34/2003

Na podstawie art. 23c ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2003 r. Nr 86 poz. 804) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 ustawy i par. 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 18 poz. 172 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego z urzędu,

działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działania Zakładu Energetycznego Białystok S.A. w Białymstoku polegające na bezprawnym działaniu przedsiębiorcy godzącym w interesy konsumentów poprzez stosowanie we wzorach umów sprzedaży energii elektrycznej zapisu niezgodnego z art. 6 ust. 3a i art. 6 ust. 3b ustawy z dnia 10.04.1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 1997 r. Nr 54 poz. 348 ze zm.) o treści: Nieuregulowanie należności za dostarczoną energię elektryczną w wyznaczonym terminie płatności upoważnia Zakład Energetyczny do wstrzymania dostaw energii elektrycznej po dodatkowym wezwaniu do zapłaty na zasadach określonych przepisami Kodeksu Cywilnego i zapisu o treści: Wznowienie dostarczania energii elektrycznej następuje w ciągu 48 godzin od ustania przyczyny wstrzymania oraz stosowaniu we wzorach umowy sprzedaży energii elektrycznej zawieranej z konsumentami i wzorach umów przyłączeniowych niedozwolonej klauzuli umownej wpisanej do Rejestru

niedozwolonych klauzul umownych, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego zapisu o treści: Wszelkie spory związane z realizacją niniejszej umowy rozstrzygać będzie Sąd właściwy rzeczowo w Białymstoku, Sąd właściwy rzeczowo dla Rejonu Energetycznego i w przypadkach nierozstrzygniętych sprawę rozpatrzy sąd w Białymstoku, o której mowa w art. 23a ust. 1 i 2 ww. ustawy,

oraz nakazuje zaniechanie jej stosowania.

Uzasadnienie

W wyniku analizy wzorów umów sprzedaży energii elektrycznej i umów przyłączeniowych stosowanych przez Zakład Energetyczny Białystok S.A. w Białymstoku stwierdzono, że zapisy o treści: Nieuregulowanie należności za dostarczoną energię elektryczną w wyznaczonym terminie płatności upoważnia Zakład Energetyczny do wstrzymania dostaw energii elektrycznej po dodatkowym wezwaniu do zapłaty na zasadach określonych przepisami Kodeksu Cywilnego i Wznowienie dostarczania energii elektrycznej następuje w ciągu 48 godzin od ustania przyczyny wstrzymania są niezgodne z art. 6 ust. 3a i art. 6 ust. 3b ustawy z dnia 10.04.1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 1997 r. Nr 54 poz. 348 ze zm.), a tym samym stanowią bezprawne działania tego przedsiębiorcy w zbiorowe interesy konsumentów. Dodatkowo zapis o treści: Wszelkie spory związane z realizacją niniejszej umowy rozstrzygać będzie Sąd właściwy rzeczowo w Białymstoku. Sąd właściwy rzeczowo dla Rejonu Energetycznego i w przypadkach nierozstrzygniętych sprawę rozpatrzy sąd w Białymstoku stanowią niedozwoloną klauzulę umowną wpisaną do Rejestru niedozwolonych klauzul umownych, o którym mowa w art. 23a ust. 2 ustawy o ochronie... .

Wobec powyższego wszczęto postępowanie administracyjne przeciwko Zakładowi Energetycznemu Białystok S.A., zwanym dalej ZE w Białymstoku pod zarzutem stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów poprzez bezprawne działanie w te interesy i stosowanie w umowach zawieranych z konsumentami zapisu stanowiącego niedozwoloną klauzulę umowną wpisaną do Rejestru.

W odpowiedzi na wszczęcie postępowania administracyjnego ZE w Białymstoku wskazały, że:

1. Na skutek zapoznania się z argumentami postanowienia o wszczęciu postępowania administracyjnego podjęto działania zmierzające do zmiany wzorów umów zawieranych prorogatio fori jako klauzule abuzywne przez

wykreślenie z wzorców umów zakwestionowanych treści dotyczących sądu właściwego do rozpoznawania spraw.

2. Zakład Energetyczny Białystok S.A. uwzględniając ostatnie zmiany Prawa energetycznego dostosuje zapisy dotyczące wznowienia dostarczania energii do treści art. 6 ust. 3a i 3b Prawa energetycznego poprzez dosłowne przeniesienie treści ustawy do nowych wzorców umów w tym zakresie.

3. Przedstawiono poprawiony wzór umowy sprzedaży energii elektrycznej.

Prezes UOK i K ustalił i zważył, co następuje:

Art. 6 ust. 3a stanowi, że „Przedsiębiorstwa energetyczne, o których mowa w ust. 1, mogą wstrzymać dostarczanie paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła w przypadku, gdy odbiorca zwleka z zapłatą za pobrane paliwo gazowe, energię elektryczną lub ciepło albo świadczone usługi co najmniej miesiąc po upływie terminu płatności, pomimo uprzedniego powiadomienia na piśmie o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczenia dodatkowego, dwutygodniowego terminu do zapłaty zaległych i bieżących należności”.

Art. 6 ust. 3b stanowi natomiast, że : Przedsiębiorstwo energetyczne jest zobowiązane do bezzwłocznego wznowienia dostarczania paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła, wstrzymanego z powodów, o których mowa w art. 3 i 3a, jeżeli ustaną przyczyny uzasadniające wstrzymanie ich dostarczania.

Art. 23a ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2003 r. Nr 86 poz. 804) stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy.

Stosowanie zatem przez ZE w Białymstoku we wzorach umów zawieranych z konsumentami przy sprzedaży energii elektrycznej zapisów o treści: Nieuregulowanie należności za dostarczoną energię elektryczną w wyznaczonym terminie płatności upoważnia Zakład Energetyczny do wstrzymania dostaw energii elektrycznej po dodatkowym wezwaniu do zapłaty na zasadach określonych przepisami Kodeksu Cywilnego i Wznowienie dostarczania energii elektrycznej następuje w ciągu 48 godzin od ustania przyczyny wstrzymania jest niezgodne z zapisami obowiązującymi w tej mierze i wynikającymi z Prawa energetycznego . Ze względu na fakt, że wskazane wyżej zapisy są o wiele bardziej niekorzystne dla konsumentów aniżeli obowiązujące na mocy Prawa energetycznego należy uznać, że w tej mierze

nastąpiło bezprawne działanie ZE w Białymstoku w zbiorowe interesy konsumentów. Bezprawność tego działania polega w głównej mierze na uregulowaniu praw i obowiązków stron umowy w oparciu o nieobowiązujące już przepisy prawa.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrokiem z dnia 31 stycznia 2003 r. Sygn. Akt XVII AMC 31/02 uznał, że zapis w umowie Przedsiębiorstwa Remontowo – Budowlanego „REMO - BUD” w Gnieźnie o treści: Wszelkie spory wynikłe na tle zawartej umowy podlegają wyłączności sądu powszechnego dla siedziby firmy przyjmującej zamówienie, stanowi postanowienie wzorca umowy uznane za niedozwolone.

Postanowienie to zostało dnia 30 czerwca 2003 r. wpisane do Rejestru niedozwolonych postanowień umownych, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 23a ust. 2 stanowi natomiast, że za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o których mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego.

Zakwestionowany przez Prezesa UOK i K zapis o treści: Wszelkie spory związane z realizacją niniejszej umowy rozstrzygać będzie Sąd właściwy rzeczowo w Białymstoku, Sąd właściwy rzeczowo dla Rejonu Energetycznego i w przypadkach nierozstrzygniętych sprawę rozpatrzy sąd w Białymstoku jest tożsamy w swoich skutkach z zapisem uznanym za niedozwoloną klauzulę umowną i wpisanym do Rejestru niedozwolonych postanowień umownych na mocy postanowienia SOK i K, o którym mowa wyżej. Zapis ten wypełnia dyspozycję klauzuli uznanej za niedozwoloną, gdyż poddaje pod rozstrzygnięcie spory mogące wynikać w związku z realizacją umowy sprzedaży i przyłączenia do sieci pomiędzy Zakładem a odbiorcą – konsumentem, sądowi właściwemu miejscowo dla siedziby ZE w Białymstoku. Tym samym zapis ten działa na niekorzyść konsumenta zmuszając go do ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z podróżą do siedziby właściwego sądu powszechnego dla ZE w Białymstoku. Jest on także sprzeczny z przepisami kodeksu cywilnego stanowiącego, że właściwym miejscowo jest sąd siedziby pozwanego.

Uznanie klauzuli za abuzywną - niedozwoloną działa erga omnes. Skutek występuje od chwili wpisu do Rejestru postanowień wzorca uznanego za abuzywny. Posługiwanie się w obrocie klauzulą abuzywną, wpisaną do Rejestru, jest wykroczeniem – art. 138 b § 1 Kodeksu wykroczeń, stanowi także naruszenie ustawy o ochronie...

W tym przypadku nie ma zatem większego znaczenia fakt, że przedsiębiorca zaniechał stosowania bezprawności działania w zbiorowe interesy konsumentów poprzez stosowanie odmiennych regulacji prawnych od powszechnie obowiązujących i zaniechał stosowania niedozwolonej klauzuli umownej po wszczęciu postępowania administracyjnego przez Prezesa UOK i K oraz zmienił zapisy wzorca umowy w tym zakresie. Ze względu na fakt, że postępowanie administracyjne zostało wszczęte musi zakończyć się wydaniem decyzji administracyjnej. Zaniechanie stosowania niedozwolonej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów nie daje podstaw do umorzenia postępowania administracyjnego w tej sprawie, gdyż przedsiębiorca swoim działaniem naruszył przepisy prawa.

Zaniechanie działania i aneksowanie umów zawartych z naruszeniem prawa może być rozpatrywane tylko od kątem wykonania przedmiotowej decyzji, natomiast nie może przesądzać o braku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy o ochronie... .

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji niniejszej decyzji.

Od niniejszej decyzji, na podstawie art. 78 ustawy, przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za pośrednictwem Prezesa UOK i K - Delegatura w Lublinie w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia.

Otrzymuje:

Zakład Energetyczny

B. S.A.

Decyzja została podpisana przez dyrektora Delegatury w Lublinie Ewę Wiszniowską.